

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології

на тему:

**СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ:
ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ**

Студентки групи 23-21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми: Корейська мова і література та
переклад, західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – корейська

Головатюк Олександр Миколаївни

Науковий керівник: доц. Пророченко Н. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	6
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ.....	6
1.1. Поняття гендера і гендерного маркера у сучасній лінгвістиці	6
1.2. Історія формування гендерних маркерів у корейській мові.....	9
1.3. Вплив західної культури на корейську мову та суспільство	11
Висновок до Розділу 1	15
РОЗДІЛ 2	16
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ МАРКЕРІВ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ.....	16
2.1. Відмінності стилів мовлення в залежності від статусу та гендеру.....	16
2.2. Особливості використання гендерно маркованої лексики	20
2.3. Феномен “애교”	23
Висновок до Розділу 2	26
ВИСНОВКИ.....	28
초록	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32

ВСТУП

Мова є важливим інструментом для спілкування, самовираження та взаємодії з навколишнім світом. Вона здатна впливати на наші думки, емоції, поведінку, а також має суттєвий вплив на формування нашого життєвого досвіду та культурної ідентичності. Більш того, мова має потенціал як підтримувати, так і кидати виклик усталеній системі розподілу влади, яка увічнює нерівність і несправедливість. Враховуючи це, ми можемо оцінити наскільки важливою є гендерно інклюзивна мова, її дослідження та розвиток.

Тема аналізу гендеру та його відношення до мови має важливе значення не лише у контексті соціальних відносин та їх фіксації в певний момент часу, а й сприяє розвитку більш інклюзивних та рівноправних способів мовної комунікації.

Попри це, дослідження саме корейської мови в галузі гендеру залишаються маловивченими, адже попередній аналіз, як правило, обмежувався описом ряду лінгвістичних форм, які використовувалися чоловіками та жінками, або описом різного використання способів мовної комунікації між двома статевими групами. В результаті такий обмежений аналіз способів комунікації чоловіків та жінок був ізольованим від контексту їх взаємодії. Це призвело до підпорядкування різних лінгвістичних особливостей в загальний термін “жіночий спосіб мовної комунікації” та хибного висновку, що жодну з цих особливостей не поділяє “чоловічий спосіб мовної комунікації”. Такий аналіз робить неможливим пояснення складних, контекстуальних лінгвістичних та інтеракційних стилів.

За останні роки в Кореї відбулося різке збільшення жінок в робочій, приватній, державній та інших сферах суспільства так само як і підвищення їх загального статусу, що може серйозно вплинути на їх гендерну ідентичність.

З розвитком певної групи людей в суспільстві, їх спосіб мовної комунікації змінюється, тому тепер неможливо описати всі особливості способів жіночої мовної комунікації в кількох реченнях. Тому подальші дослідження вкрай необхідні, адже

аналіз виключно відмінностей у вживанні мови серед двох гендерних груп призводить до їх подальшої та глибшої дихотомізації.

Актуальність дослідження обумовлене збільшенням в останні роки в Кореї кількості жінок у виробничій, приватній, державній та інших сферах суспільства підвищенням їхнього соціального статусу, що потребує подальшого дослідження відмінностей у вживанні мови серед двох гендерних груп, способів їх мовної комунікації для подолання її дихотомізації.

Метою роботи є виявлення основних чинників та відмінностей, які впливають на формування різних способів мовної комунікації серед двох гендерних груп в корейській мові.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

1. Уточнити сутність поняття гендера і гендерного маркера у сучасній лінгвістиці.
2. Дослідити історію гендерно маркованої лексики в корейській мові.
3. Порівняння особливостей мовлення чоловіків та жінок в корейській мові залежно від віку та статусу.
4. Дослідження особливостей корейського феномену вдаваної милості, або “**애고**”.

Об’єктом дослідження є соціолінгвістичні особливості корейської мови

Предметом дослідження є гендерно маркована лексика у корейській мові.

Матеріалом дослідження слугують 82 мовних одиниці корейської мови, відібрані з робіт іноземних дослідників.

Методи дослідження обумовлені метою та завданням курсової роботи. Під час написання даної роботи було використано порівняльний метод, з метою виявлення відмінностей та подібностей в способах мовної комунікації жінок та чоловіків. А також описовий метод, аби описати історичний контекст та контекст взаємодій між двома статевими групами і їх вплив на формування різних комунікаційних особливостей.

Наукова новизна роботи обумовлена тим, що в ній дістало подальший розвиток дослідження способів мовної комунікації між двома статевими групами в корейській мові.

Практичне значення роботи полягає у тому, що вона сприятиме покращенню навичок перекладу та міжкультурного розуміння під час навчання студентів, та під час роботи перекладачів. Результати роботи можуть бути використані при викладанні курсів “корейської мови”.

Обсяг і структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, анотації іноземною мовою та списку використаних джерел, який складається з 30 позицій. Загальний обсяг курсової роботи складає 33 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

1.1. Поняття гендера і гендерного маркера у сучасній лінгвістиці

Впродовж останніх десятиліть в лінгвістиці активно розвиваються нові напрямки досліджень, зосереджені на антропоцентричному підході вивчення мовних явищ. Особливо популярними за останній час стали лінгвістичні гендерні дослідження. У сучасному суспільствознавстві розрізняють два окремі поняття статі та гендеру. Традиційно під першим розуміють анатомічні та фізіологічні характеристики людини, на основі яких її і визначають як чоловіка або жінку. Термін “гендер” відноситься не лише до чоловіків та жінок як окремих особин, а й характеризує їх відносини в соціально-демографічному контексті та в контексті відносин в цілому: їх соціальні ролі та як вони вибудовуються. Гендерна лінгвістика має два основні питання дослідження:

1. Відображення гендеру в мові (особливості зображення чоловіків та жінок в мові як в системі.): номінативну функцію, лексику, синтаксис, категорію граматичного роду та ін.
2. Мовленнєву та комунікативну поведінку жінок і чоловіків в цілому: досліджує існування відмінностей у мовленні чоловіків та жінок, за яких процесів та засобів відбувається конструювання гендеру та який вплив на це становлять соціальні фактори та комунікативне середовище.

Сучасні мовознавці відзначають важливість гендерної проблеми та називають її пріоритетним напрямом вивчення. На цьому етапі аналіз мови та гендеру просунувся від позначення залежності статі та використання мови до розуміння як і коли мовна комунікація створює гендерні відмінності як соціальну категорію. Більше того, дослідники почали проявляти інтерес до опанування за яких умов чоловіча та жіноча

мовна комунікація є подібною та відмінною, радше ніж до обговорення відмінностей чоловічого та жіночого мовлення (McElhinny; Bonnie 1992).

Новий погляд на вивчення мови та гендеру кидає виклик усталеним шаблонам мовленнєвої комунікації жінок, оскільки демонструє відмінності мовлення однієї і тієї самої особи в залежності від ситуації. Ба більше, крім статі як такої, іншими змінними у використанні різної мовленнєвої комунікації та генеруванні гендерної мови може виступати статус чи вік мовця.

Довгий час дослідники задавалися питанням що ж саме є рисами “women’s language” і як вони пов’язані з гендерною взаємодією в умовному суспільстві. Термін “women’s language”, або “жіноча мова”, ввела професорка лінгвістики Робін Лакофф в 1973 пояснюючи це тим, що жінки та чоловіки розмовляють по-різному, таким чином породжуючи гендерну нерівність. Авторка визначає цей термін як “мову, обмежену у використанні тільки жінками, так і мову, що описує тільки жінок”. Вона пояснює, що “жіноча мова” пригнічує особисту ідентичність жінки, відмовляючи їй у засобах самовираження та заохочуючи використання тривіальних і невизначених термінів. Однак описи Лакофф базувалися переважно на її власному досвіді та особистих спостереженнях використання такого мовлення іншими людьми. Також її тлумачення піддавалося критиці через надмірне узагальнення досвідів жінок з різних спільнот, будучи білою та відносно привілейованою американкою в Америці, а також за те, що вона не враховувала, що навіть в одному суспільстві жінки можуть належати до різних класів і рас (Shin, 2003).

Як і Лакофф, Мін трактує “жіночу мову” в корейській мовній спільноті як таку, що складається з двох типів мови: мова, яка описує жінок, і мова, якою користуються жінки. Таким чином слово 정숙한 – *невинний, чистий, цнотливий* належить до “жіночої мови”, адже це нібито жіноча риса, так само як дієслова у ввічливому стилі з закінченням [요], оскільки вони “частіше використовуються жінками, ніж чоловіками” (민, 1995).

Після досліджень Лакофф, багато дослідників користувалися рядом інших термінів замість терміну “жіноча мова”. Наприклад Кроуфорд (1995) скористалася терміном “жіночий реєстр”, запровадженим Кросбі та Ньюквіст, та “гендерлект”,

тобто гендерний діалект, що позначає особливості мовлення чоловіків та жінок в межах однієї національної мови, включаючи лексику, граматику та стиль мовлення. Термін “гендерлект” вперше використаний професоркою Шеріс Крамер в 1974 році, як аналогія термінам “соціолект” та “ідіолект”. Проте Дебора Кемерон, британська лінгвістка та феміністка, зазначає, що термін “гендерлект” є доволі проблематичним, адже чоловіки та жінки не утворюють чітких мовних спільнот, на відміну від людей, які живуть в певних регіонах чи належать до певних класів. Пізніше Кроуфорд ввела власний термін “гендернозалежна мова”, трактуючи його як систему лінгвістичних сигналів залежних від статі мовця, або набір мовних ознак, які використовують обидві статі, але частіше жінки ніж чоловіки.

Незалежно від термінів, які використовують окремі дослідники, вони в основному мають одне і те саме значення. Вони показують бажання вчених знайти пояснення відмінностей мовлення чоловіків та жінок. Тим не менше, перш ніж використовувати будь-який з зазначених термінів в дослідженнях, сучасним науковцям потрібно ретельно проаналізувати їх доцільність, адже сам термін “жінки” як соціальна група містить багато складних та варіаційних аспектів, які неможливо узагальнити будь-яким простим словом мови.

Фріман та МакЕлхіні (1996) зазначають, що ранні дослідження про мову та гендер мають у своїй ідеї два помилкових припущення. По-перше, що гендер завжди релевантний, та що гендер найкраще досліджувати методом зіставлення. Такі хибні ідеї призвели до висновку, що відмінності у взаємодії людей завжди зумовлені статтю та завжди застосовувалися до всіх чоловіків та жінок однаково без виключень.

Одна з важливих змін в сучасному дослідженні мови та гендеру є контекстуалізація конкретної взаємодії, що досліджується. Науковці стверджують, що важливо зважати в якому контексті відбувається та чи інша досліджувана взаємодія, задля визначення важливості підкреслення або відмінностей або подібностей між двома статевими групами.

Грамматичний гендерний маркер, або рід слова, відносить слово або форму слова до двох або більше класів, які залежно від мови можуть співвідноситися з ознаками чоловічої, жіночої чи іншої статі або її відсутністю як такою. Лише чверть мов світу

має таку систему класифікації. Наприклад такі мови як корейська, фінська, індонезійська і т.д взагалі не мають граматичних родів. В інших мовах існує граматична відмінність між словами на основі їх “одушевленості”, тобто розрізнення живих істот (людей і тварин обох статей) і неживих предметів.

1.2. Історія формування гендерних маркерів у корейській мові

Корейська лексика яскраво ілюструє гендеровану історію Кореї та гендерні очікування, які досі широко поширені в культурі сьогодні. Проблема гендерної нерівності є більш гострою в країнах Східної Азії, ніж у країнах Європи. Однак, з точки зору мов, індоевропейські мови фактично мають систему родів, тоді як мови Східної Азії традиційно не розрізняють слова за родами.

Завдяки впливу конфуціанської культури, корейське суспільство довгий час було патріархальним. Створення 훈민정음 (стара назва хангиля) королем Седжоном, за часів династії Чосон, дозволило перекладати багато іноземних творів. У цей час багато китайських навчальних текстів використовувалися аби навчити жінок жіночним чеснотам: бути мудрою матір'ю та сумлінною дружиною. Переклад китайських текстів для жінок “вважався вирішальним для підтримки соціальної стабільності” (Hyun, 2004).

Іншими словами, переклад лише зміцнив фіксовану гендерну ієрархію в корейському суспільстві та обмежив жінок “традиційними ролями”, які вирішують чоловіки. Однак винайдення хангиля також спонукало жінок брати участь у перекладі творів буддійських писань, китайської класики та авторських оповідань.

В той же час частіше почали з'являтися твори жанру 가사. Це традиційна корейська поезія, за допомогою якої, корейські жінки мали змогу висловити горе та радощі їх життя. Лише в кінці 19-го і на початку 20-го століття через необхідність перекладу книг англійською та іншими європейськими мовами, було створено корейське слово 그녀 – вона, щоб відтворити відмінне поняття від 그 – він. Традиційно в корейській мові не було такого розрізнення третьої особи за статтю і використовувалася лише лексема 그 (третья особа однини). Насправді слово 그녀 це

новий термін, створений шляхом додавання морфеми [ㄴ], що означає жіночий, до існуючого слова для третьої особи (Вак, 1983).

Оскільки більшість західних товарів та ідей наприкінці 19-го століття на початку 20-го століття надходили через Японію, такий переклад жіночого займенника третьої особи був запозичений в корейську мову саме з японської. Письменники почали використовувати початкову третю особу однини ㄴ для позначення особи чоловічого роду «він». Слово ㄴ ㄴ стало широко використовуватися приблизно після середини 1900-х років. Введення цього нового терміну було необхідним, оскільки займенники третьої особи, такі як [він], [вона] та [воно], вживаються дуже часто в європейських мовах, адже вони прагнуть уникати повторення того самого займенника в одному реченні. На відміну від мов, таких як корейська, де підмет часто опускається, європейські мови вимагають уточнення підмета. Навіть зараз, у повсякденній розмовній корейській мові ці займенники третьої особи вживаються дуже рідко і в основному використовуються лише в письмовій формі. У розмовній мові третя особа може обмежуватися використанням займенників 그애 (개) або 그 사람, обидва з яких є гендерно нейтральними та буквально означають «та дитина» або «та людина». Ці займенники, як правило, позначають когось, хто не бере участі в розмові, але кого знають мовці.

Переклад твору Еллен Кей «Любов і шлюб» (1911) і «Ляльковий дім» Генріка Ібсена (1879) познайомив корейських жінок з такими безпрецедентними поняттями, як свобода вибору в коханні та шлюбі, подолання гноблення та пошук нових можливостей для життя жінок, на відміну від звичних їм ідей, як бути слухняними дружинами. Таким чином, завдяки силі перекладу поступово відбувалися зміни в ідентичності жінок та їхньому сприйнятті в Кореї. Країна, яка колись була структурно конфуціанською та патріархальною, прийняла іноземну ідеологію саме через переклад і в міру поширення нової ідеології люди почали піддавати сумнівам старі закони щодо жіночності та ролі жінки загалом (Нап, 2006).

1.3. Вплив західної культури на корейську мову та суспільство

За останній час англійська стала незамінною мовою в азійській мовній спільноті. Вона є центральним елементом міжнародних комунікацій і відіграє важливу роль у 21-му столітті завдяки економічному буму, що відбувся після закінчення Другої світової війни. Іншим важливим фактом є те, що Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) з моменту свого створення в 1967 році використовувала англійську як свою робочу мову. Навіть зараз англійською також користуються дипломати в азійському регіоні в дедалі важливіших дискусіях з Китаєм, Японією та іншими країнами. Тим не менш, хоча англійська наразі є центральною мовою в Азії, це не означає, що кожна спільнота розмовляє нею однаково, оскільки різні культури запозичують мови по-різному. Разом з цим, Нобуюкі (2011) стверджує, що “не носії даної мови користуються її перевагами та досліджують нові виміри використання англійської у фонетичному, лексичному, синтаксичному, семантичному та граматичному плані”, що передбачає розвиток нових місцевих варіацій цієї мови.

На відміну від інших країн, англійська мова в Кореї з'явилася відносно нещодавно. Проте це не стало перешкодою для даної мови, оскільки вона стала важливою опорою для корейського суспільства в плані лінгвістики та культури. Хоча історично близько 60% корейського лексикону походить з китайської мови, існує понад 20,000 англійських запозичених слів, які сьогодні становлять до 10% корейської лексики (Sohn, 1999). Це надзвичайно велика цифра, враховуючи, що Корея є країною з 5000-річним існуванням і що всього за 70 років була запозичена така кількість англійських слів з блискавичною швидкістю. Зважаючи на це, ми можемо розглянути історію Кореї, аби зрозуміти походження англійського впливу на цю мову та суспільство.

Хоча англійська мова присутня в усіх частинах корейського суспільства, рівень володіння англійською «залишається на помірному рівні». Тому відносно невеликий відсоток корейців може розмовляти даною мовою через існуючі стереотипи та побоювання. Ці ідеології щодо спілкування англійською є суперечливими, будучи як позитивними, так і негативними, і значною мірою прямо залежать від історичного

контексту. У сучасній Кореї більшість ідей щодо англійської мови обертаються навколо того, що вона має символічне значення, пов'язане з сучасністю та глобалізацією, при цьому люди, що можуть вільно нею розмовляти часто вважаються вищими та більш престижними.

Однак також можна спостерігати негативні ідеології щодо англійської мови. Особливо в Кореї англійська мова часто пов'язана з відчуттям соціальної нерівності через можливості, які відкриваються для носіїв англійської мови, і переконання, що вивчення англійської призводить до відмови від корейської культури (Park, 2009).

З лінгвістичної точки зору, дослідники розділяють історію взаємодії англійської мови з суспільством Кореї на три періоди:

Пізня ера династії Чосон та Корейська імперія (1883-1910). У цей період Корея дуже обережно ставилася до англійської мови. Вона була відома як “країна-відлюдник” через свою ізоляціоністську політику, яка постійно намагалася протистояти тиску західних колонізаторів. Проте через відсутність підтримки з боку її головного союзника, Китаю, який перебував під впливом європейців, Корея остаточно підкорилась іноземним державам. У 1882 році Корея була змушена підписати зі Сполученими Штатами “договір про мир, підтримку та торгівлю”, який сприяв залученню місіонерів, радникам, торговцям та вчителям, які принесли з собою англійську мову на територію Кореї та викладали її дорослим та дітям. Хоча це і був перший контакт корейського мовного суспільства з англійською мовною групою, дійсно великий крок в інтеграції англійської мови відбувся на наступному етапі.

Період японської колонізації (1910-1945). У 1910 році після підписання японсько-корейського договору, Корея була приєднана до територій Японії та втратила свої суверенні права. Під час японського правління вже нові англійські слова почали запозичуватися в корейську мову через те, що японці наполегливо заохочували корейців таким чином асимілювати їх культуру та мову, яка вже мала якусь базову кількість англійських запозичень. Паралельно англійська мова викладалася як обов'язковий предмет в школі і японські колонізатори публікували щорічні звіти про те, як вони зробили свій внесок у “корейське життя”, саме англійською. Одним із відомих прикладів англійських слів, перенесених у корейську

мову в цей період, є вислів “노다지”. Під час окупації, Японія монополізувала та експлуатувала численні природні ресурси Кореї, включно з містом Унсан, у якому була відкрита велика кількість золотовидобувних шахт. На корейців-робітників, які перебували під пильним наглядом японських наглядачів, часто кричали словами “no touch”, які вимовлялися з японським акцентом як “no tachi”. Згодом цей вислів став частиною корейської мови зі значенням “надприбуток” “великий врожай”.

Період після закінчення Другої світової війни (1945-2012). У 1945 році, після капітуляції Японської імперії, Корея була розділена на дві країни: Північну Корею, захищену Радянським Союзом, і Південну Корею, захищену Сполученими Штатами, які також встановили на цій території тимчасовий уряд. За цих обставин у корейців не було іншого вибору, окрім як почати навчання англійською мовою, оскільки вона використовувалася для спілкування з армією США та військовий уряд мав потребу в людях, які могли б спілкуватися обома мовами. Після Громадянської війни, південнокорейська економіка почала швидко розвиватися завдяки міжнародній торгівлі та технологічному буму. Цей процес модернізації приніс з собою величезну кількість нових слів, що прийшли з англійської мови, які були інтегровані в корейську культуру протягом 60-х і 70-х років та інтегруються до наших днів. Сфери, на які впливає цей процес запозичення різноманітні, але запозичені слова здебільшого зустрічаються в журналах і газетах про спорт, кулінарію, моду, технології та в інших аспектах життя. Нині кількість запозичень в корейській продовжує зростати через те, що Південна Корея вкладає все більше ресурсів в глобалізацію, через що її суспільство зазнає більшого впливу західної культури. Таким чином вплив англійської мови не лише створив нову лексику в корейській, але й новий тип мовного “різновиду”, який поєднує англійську та корейську під назвою “конгліш”.

Корейська англійська розвинулася таким чином, що хоч і вважається просто продовженням від ламаної та неправильно зрозумілої англійської мови, насправді вона перетворилася на різновид мови, яка відповідає унікальним мовним, культурним і соціальним потребам корейців. За Лоуренсом, для корейців конгліш став власною категорією фахової мови, вона також функціонує як потенційна народна мова, яка демонструє лінгвістичний розгляд морфології, семантики, синтаксису, вимови та

дискурсу. Конгліш також був пов'язаний із використанням термінів, похідних від англійської мови, які можуть бути прямими запозиченнями, корейськими словами чи чисто корейськими словосполученнями, які використовують лише носії корейської мови. Наприклад слово 화이팅/파이팅, що походить від англійського [fighting]. Носії англійської мови сприймають його з конотацією агресії або якогось виду фізичного насильства, але насправді для корейця цей вислів означає “підняти настрій” або як слово підбадьорення та підтримки.

Феміністські ідеї ніколи не були популярними серед більшості жінок Південної Кореї. До 1990-х років південнокорейський жіночий рух вважався лише течією більш широких соціальних рухів, таких як рух “народу” – пролетаріату, “самостійності і незалежності нації” – опір політичному втручання уряду США і “демократії” – опір військовій диктатурі.

Фемінізм, який західний світ привніс у корейську мову, яка сама по собі є високоієрархічною, є дуже унікальною формою гібридизації, де два суперечливі елементи були об'єднані разом. Фемінізм — одна з теорій, яка вплинула на різні типи суспільств, і патріархальне суспільство не стало винятком. Поступово це зробило жінок “видимими”, а гендерну нерівність умовно “невидимою”. Перша корейська феміністична група під назвою “또 하나의 문화”, яка з'явилася у 1980-х роках, наголошувала на розвитку гендерних відносин у суспільстві та засуджувала пригнічення жінок.

На цьому етапі здається важливим ще раз підкреслити, що глобалізація не нова і не є короткочасним процесом. Взаємодія перекладених текстів, яка започаткувала іноземну феміністичну ідеологію та викликала зміни в корейських жінках, відбувалася протягом десятиліть й продовжується до сьогодні. Глобалізація феміністичних ідей розширила можливості жінок у Кореї, але оскільки нинішня епоха глобалізації надає нам численні типи засобів перекладу, ще важливішим є процес постійно слідкувати за будь-яким сексизмом у корейському перекладі та позбуватися його.

Зрештою, “глобалізація культури означає, що всі ми живемо в “перекладених” світах” (Simon, 1996). Гендерна ієрархія не повністю зникла в корейській

перекладацькій практиці, а скоріше є “прихованою” від критики з боку людей. Корейська спільнота має продовжувати стежити за розвитком цього процесу, інакше ідея ієрархічного суспільства знову повернеться до мови, і ця відповідальність лежить виключно на людях з корейського мовного суспільства.

Висновок до Розділу 1

У цьому розділі було розглянуто теоретичні засади досліджень мови та гендеру, включаючи одну з найвпливовіших робіт Робін Лакофф та їх контекстуалізація в корейській мові та кореємовному суспільстві.

Очевидним є факт, що сфера дослідження гендеру в корейській мові не досягла такого розвитку, як ця ж область в інших мовах, адже подібна до робіт Лакофф література довгий час навіть не перекладалася корейською. Крім цього, багатьом дослідженням корейською мовою бракує обґрунтованих доказів, адже більшість з них ґрунтувалися лише на особистих спостереженнях дослідників. Такі дослідження в результаті, як правило, породжували надмірні узагальнення та спрощення складних понять щодо особливостей мовлення чоловіків та жінок та ігнорували контекст у якому відбувалася взаємодія. Однією з причин такого явища можна назвати те, що для корейського суспільства така соціальна течія не є питомою. Через конфуціанські ідеології, які прийшли з Китаю та довгий час були основними в суспільстві, прийняття нових ідей може бути складним та довгим процесом. Також така ідеологія спричинила особливе сприйняття англійської в корейському суспільстві. Однак, незважаючи на значну історію англійської мови в Кореї, сприйняття корейцями англійської та її вплив на різні соціальні прошарки залишаються недостатньо дослідженими.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ МАРКЕРІВ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Відмінності стилів мовлення в залежності від статусу та гендеру

Порівняно з англійською, у корейській мові загалом відсутні гендерно-специфічні займенники, граматики та лексика, що звільняє її від багатьох проблем, пов'язаних із використанням наприклад родових займенників “він/вона” або гендерно маркованої лексики. В таких випадках зазвичай використовують гендерно нейтральні еквіваленти.

Проте лексика, що відображає вищість чоловіків, все ще іноді зустрічається, тоді як деякі слова на позначення жінок містять негативні конотації (Kim 2008). Корейська також має складну ієрархічну систему ввічливості, що робить відносний вік, соціальне становище та близькість важливими (і часто проблемними) змінними, які можуть сильно впливати на мовні форми, які використовуються. Історично склалося так, що чоловіки вважали своє становище у суспільстві вищим, ніж жіноче, що призвело до великих відмінностей у способах мовної комунікації між жінками та чоловіками (Bak, 1983). Незважаючи на те, що корейське суспільство зазнало надзвичайно швидких змін протягом останніх десятиліть, Хан зазначає, що зловживання ієрархічними відносинами чоловіками щодо жінок все ще є помітним і навіть може наближатися до сексуальних домагань.

Було проведено численні дослідження, які аналізували різницю у використанні корейської мови між чоловіками та жінками. Проте досі не було суттєвих показників гендерних відмінностей між молодими корейцями під час розмов та дискусій. Однак науковці зауважили, що жінки, як правило, якимось включали себе в свої аргументи (наприклад, частіше використовуючи “저/우리”), а недавнє дослідження показало, що, висловлюючи вдячність, корейські жінки частіше використовували підсилювальні маркери, ніж чоловіки. , маючи на увазі, що “від корейських чоловіків очікується, що

вони утримуться від вираження своїх емоцій та/або від підкреслення вдячності” (Kim, 2012). Таким чином, спільним фактором в обох наведених випадках є більша експресивність і персоналізація мовлення жінок порівняно з більш емоційно дистанційованими чоловіками.

Проте з висновків недавніх досліджень можна зазначити, молоді корейці рухаються до рівноваги та стають менш формальними через однакове використання неформальних форм мовлення низького рівня (відомих як 반말).

Корейська система ввічливості доволі складна. Ввічливі слова зазвичай описують способи мовлення, які вшановують іншу сторону, часто використовуючи почесні терміни під час звернення. Однак, в корейській мові є не лише різні терміни звернення, щоб вшанувати іншого мовця, а й багаторівнева структура мовлення, яка включає вираження приниження та применшення свого статусу (наприклад, називати себе 저 замість 나). вшанування підмета і додатка речення, а також вшанування слухача. Вибір правильного рівня ввічливості для кожної ситуації визначається за декількома факторами: відносні відмінності статусів між співрозмовниками; ступінь близькості між ними; формальність мовленнєвої ситуації. Наприклад, у Кореї мати та її донька мають чітку різницю в соціальному статусі, але вони можуть говорити одна з одною на нижчому рівні ввічливості (можливо, за винятком декількох слів), оскільки вони в близьких відносинах та розмовляють у неформальній ситуації.

Найвищі та найформальніші рівні, такі як 합쇼체, набуваються та використовуються зазвичай в армії та на роботі. Тому носії чоловічої статі, особливо ті, хто пройшов обов’язкову військову підготовку та має високооплачувані професії, частіше вживають найвищі рівні ввічливості, ніж жінки. Оскільки в Кореї існує традиція уникати використання свого імені, звертатися до інших і розмовляти з людьми може бути дуже складним завданням у корейському діловому світі, а іноді й у повсякденному житті. Така система мовних рівнів впливає на те, як корейці бачать інших людей. У Кореї, коли в розмові бере участь більше ніж одна особа, вам потрібно знати, чи є ця особа вищою, рівною чи нижчою за ваш статус, щоб правильно використати коректний рівень ввічливості. Корейці знаходяться під постійним

тиском, щоб використовувати належний рівень мови для людей, з якими вони стикаються або говорять. У давні часи використання рівнів мовлення мало чіткі правила. Проте зараз ці правила та фактори є умовними та досить не чіткими. Вибір правильних термінів під час звернення до іншого мовця також мають велике значення. Тому використовуються численні назви посад у ввічливій формі, наприклад “사장님”, або “부장님”, так само і терміни спорідненості та родини, такі як “이모”, “형”, і “언니” використовуються, коли люди відчувають близькість або хочуть створити відчуття близькості.

Оскільки все більше жінок почали брати участь у громадському житті суспільства і навіть займати важливі посади в компаніях, робоча сфера перетворилося на важливе місце, яке є чудовим джерелом для мовних і гендерних досліджень. Обстановка на робочому місці дозволяє дослідникам спостерігати, як будуються гендерні відносини під час розмови. Більшість досліджень мови та її відношення до гендеру на робочому місці зосереджено насамперед на відмінностях у взаємодії між жінками та чоловіками через розмову, пов'язану з встановленням повноважень жінок і чоловіків із різним статусом. Тим не менш, слід зазначити, що ці відмінності зазвичай нечіткі. Завдяки дослідженню, проведеному компанією Embrain Public, було підтверджено, що 31,3% офісних працівників та працівниць чули під час роботи недоречні та вульгарні терміни, пов'язані зі статтю. Наприклад такі звичні слова як *아줌마* та *아가씨*, які означають відповідно *тітонька* та *дівчина* в контексті робочих відносин мають негативну конотацію, принижують статус та досвід жінки-робітниці як до сторонньої особи на робочому місці. Також дослідження показали різницю в використанні дієслів наказового способу, або імперативів, на робочому місці. Жінки частіше використовували поєднання наказових слів з неформальним стилем мовлення, -*해*, тоді як чоловіки давали більше формальних наказів з закінченням -*해요*. Це відображає тісні контакти та бажання мати дружні відносини в робочому колективі, що частіше ініціювалися жінками (김, 2023).

Чан Течжін (1969) один з найперших корейських лінгвістів, який описував особливості мовної поведінки жінок. Він охарактеризував особливості “жіночого

мовлення” за чотирма аспектами: фонологічним, граматичним, інтеракційним та за фактом використання певних стилів конкретною групою жінок. Відповідно до його досліджень, жінки в південній провінції Кьонсан частіше використовують подвоєний звук [ʌʌ], наприклад у слові “ㄱ래”. На граматичному рівні чоловіки можуть використовувати або ввічливе закінчення “해요” або просте “해” під час звертання до своїх дружин, матерів та бабусь. Проте такі звертання від жінок до чоловіків майже не зустрічаються, адже вони використовують лише ввічливі стилі мовлення. Причинами цього явища можна назвати два фактори: по-перше закінчення “해요” виражає повагу мовця до адресата, відповідно позначає нижчий статус жінки в корейському суспільстві; по-друге, більшість жінок в Кореї досі обмежені своїм домом та сім’єю, а отже є менш інтегрованими в вертикальну ієрархію суспільства, де частіше використовується формальний стиль мовлення. Однак таке явище повільно зникає через егалітаристські тенденції, тобто тенденції рівності людей не залежно від статусу чи статі, в корейському суспільстві. Роботу Чана можна легко піддати критиці, адже його опис “жіночої мови” не враховує контекст, в якому використовується ця мова, і також базується переважно на його особистих спостереженнях (장, 1969).

Ку стверджував, що саме дієслівні закінчення яскраво демонструють другорядне становище жінки в суспільстві. В корейській мові є певні закінчення дієслів, які частіше використовуються носіями жіночої статі ніж чоловічої. Наприклад дружини часто використовують закінчення “-세요” коли звертаються до своїх чоловіків (Кoo, 1993).

З фонологічної точки зору дослідники помітили різницю в загальній інтонації між мовцями жіночої та чоловічої статі. Жінки говорять зі зростаючою інтонацією, тоді як чоловіки – зі спадаючою, адже зростаючий інтонаційний зразок пов’язаний з відчуттям доброзичливості між мовцем та слухачем. Крім того, підвищена інтонація раніше використовувалася жінками як спосіб показати себе перед слухачем і закріпити своє становище в суспільстві. Дослідники вважають це міжмовним явищем. Жінки також віддають перевагу стандартній вимові ніж регіональним діалектам, тоді як чоловіки використовують більше діалектної лексики (Shin, 2003).

Для жінок також характерні негативні принципи ввічливості. Вони частіше використовують непрямі прохання, слова двозначності, ймовірності та неточності, які вимагають оцінки співрозмовника, перш ніж вони сприйматимуться як правдиві. Прикладом таких слів можна зазначити слова *글쎄*, що означає “ну/що ж” та *ㄴ 것 같다* – *схоже на...* Також непряму мову часто вважають ще однією типовою характеристикою жіночого мовлення. Фрази для вираження згоди, такі як *응, 그래* та *맞아* служать для згладжування стосунків між мовцем і слухачем та також частіше використовуються саме жінками (강, 2013).

2.2. Особливості використання гендерно маркованої лексики

Традиційні уявлення про залежність стилю мовлення від соціальних ролей призвели до багатьох узагальнень про відмінності в мовленні корейських чоловіків та жінок. Оскільки чоловіки все ще переважають у сфері бізнесу, політичному, економічному та фінансовому секторах, досі вважається, що вони висловлюються агресивно та прямо. І навпаки, оскільки жінки традиційно працювали та проводили час вдома, кажуть, що вони говорять відносно стримано та передають свої думки дружелюбно. Проте використання таких стереотипів в наш час дослідники називають необґрунтованим та недоречним. Дослідження проблеми гендеру в інших мовах показали, що замість стилів мовлення притаманних окремому гендеру, існують різні стратегії взаємодій, які можуть використовувати як чоловіки, так і жінки залежно від контексту дискурсу.

Корейське суспільство є історично патріархальним, тому негативне ставлення до жінок і жорсткі очікування щодо їх соціальних ролей все ще зберігаються. Тому незважаючи на зусилля щодо реформування мови, вона все ще відображає ці ідеї, а відмінності в традиційних стилях мовлення між жінками та чоловіками, вказують на те, що обидві групи розвинули різні засоби орієнтування в даному суспільстві. Наприклад, для побудови соціальних зв'язків жінки використовують більше окличних

слів, щоб показати уважність, тоді як чоловіки використовують більше сленгових виразів, щоб сигналізувати про статус в певній спільноті.

Багато слів мають початкову конотацію чоловічого роду, яка придатна до змін, жіночого роду, яка також придатна до змін, змішану та незмінно жіночу або чоловічу конотацію роду. До прикладу можна навести кілька термінів, які за замовчуванням сприймаються як слова чоловічого роду, додавши до яких додаткову морфему [여] можна перетворити їх на слова жіночого роду: 시인 – *поет* перетворюється на 여시인 – *поетеса* (або *поетка*); 비서 – *секретар*, 여비서 – *секретарка*.

Більшість титулів та професійних термінів належать до групи лексики, яка відображає досі поширену соціальну думку, що корейське суспільство розділене на два сектори: чоловіків у публічній сфері поза домом, та жінок у приватній сфері. Тому більшість професійних термінів за замовчуванням будуть сприйматися як терміни, що стосуються чоловіків. Наприклад: 사장 – *президент компанії*; 교수 – *професор*; 판사 – *суддя*; 의사 – *лікар* і т.д.

Більш яскравою ознакою гендерної ієрархії, успадкованої від китайсько-корейського запозичення, є впорядкування морфем, що позначають стать у двандва словах, що позначають два поняття, які мають певне відношення до одного іменника. Наприклад 남녀 – *чоловіки та жінки*; 부모 – *батько та мати*; 자녀 – *син та дочка*; 신사 숙녀 – *джентельмени та леді*. Таким чином слова, що мають початкову конотацію чоловічого роду (정치 – *політика*, 사업 – *бізнес*, 목표 – *цілі*, 금융 – *фінанси* та ін.) вважаються “новаторськими” та прогресивними, тоді як лексика з конотацією жіночого роду (청소 – *прибирання*, 메이크업 – *макіяж*, 드레스 – *сукня* та ін.) частіше використовується в побуті та є консервативною. З цього можна зробити висновок, що чоловіча мова здатна приносити зміни в суспільство та приймати їх, а жіноча мова просто підлаштовується до них (Cho, 2020).

Як і в багатьох інших мовах, слова, що вказують на сексуально активного чоловіка за сприйняттям не є негативними, тоді як паралельні слова, що позначають жінок, можуть виражати негативну оцінку, несхвалення чи осуд. Наприклад 늑대 – *вовк*; 마초 – *мачо*. На відміну від професійних термінів, деякі назви професій,

наприклад *첩* – *наложниця*, позначають лише жінок. Якщо цю роль виконує чоловік, необхідно додати префікс [*남*]. Таким чином утворюється слово *남첩* – *конкубін*. Часто в медійній сфері, наприклад в телевізійних драмах чи коміксах *만화책* можна помітити, що саме жінки зображені як ті, хто використовує багато мовних маркерів вигуку, на відміну від чоловіків. Наприклад такі вигуки як *어머머*; *어쩔*; *아이 참* загалом вказують на подив або хвилювання на початку висловлювання. Більшість мовців визначають такі вигуки як характерні для жіночого мовлення.

Також існує багато термінів, які походять від метафор та поширених соціальних стереотипів та які є відверто принизливими щодо жінок. Деякі з них включають метафори з посиланням на тварин, які можуть зустрічатися в інших мовах, наприклад *암탉* – *квочка* (жінка, що надмірно турбується про своїх дітей); *불여우* – *лисиця* (кмітлива жінка, яка швидко здатна адаптуватися до ситуацій). Також як окремий вид є метафори, де жінку сприймають як: річ, яку можна купити, продати, обміняти, викинути і т.д., наприклад *사랑보다는 출세에 도움이 되는 여자를 고른다* – *обирай жінку не по любові, а з міркувань користі для кар'єри*; їжу, яку можна з'єсти, виплюнути спробувати, проковтнути і т.д., наприклад *여자를 쓰면 벨고, 달면 삼켜도 되는 것으로...* – *якщо жінка гірка, виплюнь її, якщо солодка, з'їж*; квітку на різних етапах життя, наприклад *꽃나이* – *розквіт молодості* (буквально *вік квітки*). Термін *강남성괴* походить від поєднання корейських та китайських слів *성형* – *пластична хірургія* та *괴물* – *монстр*, що означає жертва пластичної хірургії. Слово *피싸개*, яке можна часто зустріти на корейських форумах та в соціальних мережах, також є складеним зі слів *피* – *кров*, та *싸개* – *футляр*.

Використовуються різні терміни на позначення родинних відносин з боку чоловіка та жінки. Дідуся та бабусю називають *할아버지* та *할머니* відповідно, але для позначення їх саме по материнській лінії додається префікс [*외*], що означає “ззовні”. Так утворюються слова *외할아버지* та *외할머니*.

Також відзначають лінгвістичну різницю між чоловічою мовою, в якій переважають об'єктивність і розум, та жіночою мовою, в якій переважають

суб'єктивність та емоції. Це можна побачити на прикладі прислів'я: 여자는 하루아침에도 12 번 마음이 변한다 – *настрій жінки зранку змінюється 12 разів.*

Під впливом сільськогосподарської культури в корейській мові також сформувалася лексика яка зображає чоловіка як главу сім'ї, годувальника та сильного лідера. Це яскраво демонструє вираз 하늘 같은 가장이다 – *голова сім'ї схожий на небо.*

В корейській культурі чоловіків зазвичай вважають жорсткими, справедливими та рішучими, а жінок м'якими, ніжними та ввічливими. Цей стереотип відбивається і в мові, наприклад 장부가 칼을 빼었다 도로 쫓나 – *хіба чоловік повертає меч у піхви, якщо вже дістав його* (구, 2009).

Все перелічене вище говорить про те, що на сучасному етапі розвитку лінгвістики використання окремої лексики для кожної статі бере свій початок з історії та фольклору.

2.3. Феномен “애교”

Миловидність та чарівність є однією з найбільш виражених і популярних культурних рис у Східній Азії. Незважаючи на те, що така симпатичність як жіноча практика зустрічається в інших культурах і традиціях, її поширеність є набагато більш виразною в контексті Східної Азії.

Визначність милості як вирішального культурного елемента в Східній Азії обговорювалася в багатьох дослідженнях, які пов'язували її не лише з естетикою, але й з культурною ідеологією. А сила впливу вдової милості походить від привабливості серед громадськості, адже це риса, яку зрозуміють всі. В такому контексті “милість” сприймається як щось “дитяче” і асоціюється з відповідними якостями, наприклад невинністю, чистотою, простотою, вразливістю та слабкістю і т.д. Проте незважаючи на загальну прихильність до такої поведінки, в окремих випадках це може бути суперечливим та викликати осуд, оскільки люди часто

вважають це соціально або контекстуально недоречним і критикують це особливо в сфері жіночої мови (Crosby, 2023).

Оскільки *애교* у своєму основному сенсі є вдовою поведінкою, яка повинна здаватися милою для інших і походить саме з корейського суспільства, важливим є розуміння цього феномену з точки зору її розвитку, гендерної та суперечливої природи. Дослідники *애교* зазвичай характеризують це явище як обов'язкову частину усталеної гендерної ролі та як лінгвістичний інструмент, який використовується задля досягнення низки цілей, включаючи прохання, підтримку соціальної гармонії та досягнення економічної вигоди. Мун (2013) описує *애교* як інструмент для молодих жінок проявити жіночність та наполегливість у спосіб, який відрізняється від традиційних гендерних норм. Проте дослідниця вважає, що незважаючи на так звану свободу, яку може дати *애교*, воно все ще служить іншою формою обмеження для жінок, оскільки ідеалізує їхню покірну та залежну роль у нормативному гендерному світі.

Така миловидність не завжди була популярною культурною моделлю жіночності в культурі Східної Азії. Скоріше це з'явилося серед молодих жінок як спосіб створити контраст або протиставлення ідеальній традиційній жіночності. В Кореї стереотип під назвою “*현모양처*” (мудра мати та хороша дружина) більше не є домінуючим в образі ідеальної жінки.

Було проведено відносно чимало досліджень, які аналізували даний феномен та його сприйняття в соціальному та лінгвістичному аспектах.

Екерт (2018) створив умовну шкалу змінних, до якої входять: морфосинтаксичні змінні, сегментні змінні, змінні мелодичності та звучання голосу. Усі ці критерії можна помітити під час виконання *애교* іншим мовцем. У морфосинтаксичний контекст входять певні лексичні одиниці, наприклад звертання *오빠*, яке зазвичай посилається на старшу особу чоловічої статі від молодшої жінки, разом із спорідненими термінами *언니*, що позначає старшу сестру жінки, *형* старший брат чоловіка та *누나* старша сестра чоловіка. Вони походять від термінів, які використовувалися переважно в родині, але також можуть застосовуватися до друзів.

Чон та Ю (2021) стверджують, що ці гендерно марковані терміни звертання наказово ідентифікують як мовця, так і слухача.

На рівні сегментарних змінних в мові *애교* можуть вживатися *혀짧은 소리*. Це явище, при якому звуки спрощуються, посилюються чи пропускаються мовцем під час мовлення, подібне до мови дітей. Найчастіше це стосується фрикативу [ㅍ], який під час мовлення перетворюється на звук [ㅑ]. Наприклад “했어” в мові *애교* може перетворитися на “해써”; звуки [ㅈ;ㅊ] відповідно можуть перетворитися на [ㄷ;ㅌ], як у слові “하지마”, яке стає “하디마”. До цього також можна віднести подовження звуку [ㄷ] у деяких словах, наприклад “요거로” стає “요걸로”; “그러라구” може перетворитися на “그털라구” (Crosby, 2023).

Назалізація в корейській мові також залежить від віку та статі. Таким чином, на основі результатів численних досліджень можна помітити, що жінки частіше використовують назалізацію ніж чоловіки. Також дослідження Пака (2005) доводять різницю між кількістю використання назалізації та діалектом певного регіону, але лише під дією конкретних чинників. Тому, відповідно до даних досліджень, носії Кьонсандо користуються назалізацією частіше, ніж носії з провінції Чолла. К. Мун (2013) визначає назалізацію в *애교* як “не лише характеристику мелодійності голосу, але також як сегментарну особливість”, яка “може бути застосована до будь-яких відкритих складів, зазвичай у кінці інтонаційної фрази, у формі доданого звуку [ㅇ] або [ㅁ]”. Для прикладу цього явища можна навести фразу “잘 자”, що означає “доброї ночі”, яка може перетворитися на “잘 장” та “잘 잠”.

Ще одною особливістю *애교* є використання третьої особи під час розповіді про себе. Крім цього Хан (2016) розглядає *애교*, хоч і частково, як окремий рівень ввічливості. Відповідно до його досліджень, *애교* може використовуватися під час спілкування з людьми вищого статусу та влади для демонстрації поваги до них.

Висновок до Розділу 2

У цьому розділі ми описали основні лексичні, фонологічні та синтаксичні відмінності між чоловічим і жіночим стилями в розмовній і письмовій корейській мові. Було визначено п'ять типів лексики: ексклюзивно чоловічі терміни, ексклюзивно жіночі, терміни, які виключають лише жінок, терміни, які виключають лише чоловіків та терміни спільні для чоловіків і жінок. Деякі зі слів в початковому значенні мають принижуючу конотацію. Хоча такі слова в наш час зустрічаються рідше, проте їх досі можна зустріти в різних сферах життя: на роботі та в соціальних мережах.

Терміни на позначення родинних відносин також є різними в залежності від статі та віку мовця. Зараз стає помітним факт, що молоде корейське суспільство прагне досягти рівності на багатьох соціальних та мовних рівнях. Особливо це помітно при порівнянні особливостей мовлення між старшими та молодшими мовними групами, що вказує на здатність корейської мови швидко пристосовуватися до нових суспільних змін. Проте ієрархічна система віку та статусу дозволяє старшим відкрито висловлювати незгоду, дорікати та командувати молодшими, тоді як від молодших очікується повна згода. Тоді виникає думка, що багато відмінностей, пов'язаних із статтю в інших мовах, насправді пояснюються на прикладі корейської ієрархії; іншими словами, “вік може переважити статеві відмінності” (Вак 1983: 63). Однак цей вислів не враховує традиційні погляди багатьох корейців, щоб одружені чоловіки були старшими за своїх дружин. Тому багато корейських жінок продовжують опинятися у ролі підлеглих через відносний вік своїх партнерів.

Інша проаналізована відмінність – фонологічна. В результаті аналізу було визначено, що жінки частіше говорять з висхідною інтонацією та часто користуються підсиленнями окремих звуків, тоді як чоловіки використовують спадну інформацію та частіше користуються діалектами.

Також було наведено синтаксичні відмінності, такі як частіше використання чоловіками спонукальних речень та більш ввічливих стилів мовлення, тоді як жінки використовують більше питальних речень, менш ввічливого стилю мовлення, прислівників та вказівних слів.

Також відсутність слів, що стосуються гендерних ознак мовця (наприклад, займенників «він/вона»), ускладнює порівняння багатьох гендерних проблем західних мов із корейською, яка має власні проблеми нерівності, пов'язані більше з віком, соціальним статусом і контекстом. Тому важливою областю для майбутніх досліджень було б визначення чи залишається стать визначальним фактором в ієрархії корейського суспільства.

ВИСНОВКИ

Існує тісний зв'язок між структурою мови, лексикою, способами використання мови та соціальними ролями чоловіків і жінок, які розмовляють умовною мовою. Чому існують різні варіанти мови для чоловіків і жінок? Чи однаково використовують способи мовлення чоловіки та жінки? Чому між ними виникають відмінності? Чи впливають на це норми суспільства, які приписують чоловікам та жінкам різні способи використання мови? Ці питання є головними в дискусії про гендер і мову. Ми дослідили відмінності у вживанні мови в контексті біологічних і соціальних відносин в залежності від загальноприйнятих гендерних ролей безпосередньо в корейській мові.

В першому розділі ми дізналися історичний контекст особливостей гендеру в корейській мові та вплив західної культури на корейську мову загалом. Останні кілька років із процесом глобалізації дедалі помітніше спостерігається сила впливу і значення західної культури для корейців та корейської мови. А через культуру в життя проникають нові явища та терміни, які не зустрічалися раніше. Таким чином у сучасному корейському суспільстві під впливом західних тенденцій все більше привертається увага до проблеми гендерної нерівності в Південній Кореї, де зростає соціальна роль жінки. Слова, що описують чоловіків в корейській мові зазвичай зображують їх з позитивного боку, в них підкреслюються їхні заслуги та гідність, тоді як слова, що описують жінок зазвичай є принизливими, примітивними, пов'язаними з хатніми справами і т.д. Разом з тим, досліджуючи гендерномарковану лексику сучасної корейської мови, можна сказати, що уявлення про чоловіків змінюються, чоловічий образ стає менш авторитарним, тоді як жінкам в суспільстві відкриваються нові можливості, відмінні від колишніх образів ідеальної дружини та матері. Сучасне корейське суспільство, як і раніше, значною мірою залишається андроцентричним, тобто таким, що розміщує чоловіка або чоловічу точку зору в центр усталеного погляду на світ, однак суспільство як і мова з роками зазнають численних

трансформацій і на заміну традиційним образам чоловіка та жінки в патріархальному суспільстві приходять нові більш інклюзивні уявлення.

В другому розділі ми проаналізували головні відмінності жіночого мовлення від чоловічого, які включають лексичні, фонологічні, синтаксичні та граматичні особливості. У корейській мові існує декілька типів лексики, які використовуються залежно від статі мовця. Деякі з них несуть образливий характер, тому важливо розуміти контекст їх використання та використовувати з обережністю. Традиційні групи метафор в корейській мові можуть представляти жінок у вигляді предмета, як прикрасу, іграшку, посудомийку, матері, яка ж занадто опікаючою для своїх дітей та чоловіка, або як жінку з “низьким рівнем соціальної відповідальності”, тоді як слова, які використовуються на позначення чоловіка чи групи чоловіків транслює ідею про незаперечний авторитет та підкреслює його головну роль в сім'ї. Більшість синтаксичних особливостей пов'язані з рівнями ввічливості в корейській мові. Жінки, граючи традиційно нижчу роль в суспільстві, частіше використовують менш ввічливі стилі та більш ввічливі накази, намагаючись зменшити різницю в статусі зі своїми підлеглими, тоді як чоловіки навпаки намагаються зміцнити свій статус в вертикальних відносинах зі своїми підлеглими та частіше користуються більш ввічливими стилями мови та менш ввічливими наказами.

Безперечно, жіноче мовлення відрізняється від чоловічого; а жінки та чоловіки використовують мову по-різному через стилі, інтонацію, мислення, ввічливість, стереотипи, та культуру загалом.

Гендер є соціально закріпленою роллю певного індивіда. Залежно від характерних ознак, поведінки та діяльності, суспільство поділяє їх на чоловіків та жінок. Саме через різні соціальні норми та заборони ми можемо навести відмінності між обома гендерами. Розглянувши структуру влади в суспільстві можна побачити наскільки відрізняється мовлення чоловіків та жінок.

Дослідники наводять кілька основних можливих причин відмінностей, які відображаються в мові. По-перше, чоловіки та жінки біологічно різні і ці відмінності мають серйозний вплив на використання мови. Жінки на підсвідомому рівні схильні підтримувати одна одну та не конкурувати. Чоловіки від природи схильні до

незалежності та влади, а не до солідарності. Проте багато людей вважають таку думку хибною, адже більшість з цих чинників формується в процесі життя та під різним впливом суспільства. По-друге, соціальні організації, тобто сукупність соціальних принципів, законів і норм суспільства, побудовані на ієрархічних засадах владних відносин. У такій системі в основному чоловіки мають більше переваг, яких не мають жінки. Це яскраво виражено в їх мовленні. Вони намагаються взяти дискусію під контроль, частіше конкретизують теми, перебивають тощо. Таку мовну поведінку вони демонструють незалежно від статі опонента, тоді як жінки схильні домовлятися та погоджуватися з іншою точкою зору. По-третє, чоловіки та жінки є соціальними істотами, які пристосовуються діяти певним чином за різних умов.

Поданий у роботі аналіз не може вважатися вичерпним через неможливість охопити весь обсяг матеріалу про гендерну нерівність в корейській мові. Однак дана робота може бути інструментом для проведення наступних аналізів даної проблеми та надання їй розголосу.

초록

교과목의 주제는 성별 의존의 맥락에서 한국어의 사회언어학적 특징입니다.

연구의 주제는 한국어의 성별에 따른 어휘이다.

본 연구의 목적은 한국어에서 두 성별 집단 간의 언어 의사소통 방식의 형성에 영향을 미치는 주요 요인과 차이점을 파악하는 것이다. 이번 학기 논문에서는 젠더와 젠더 표지의 개념과 현대 언어학에서의 의미, 그리고 한국어에서의 젠더 표지 형성의 역사를 고찰하였다. 다음 단계는 지위와 성별에 따른 화법의 차이와 성별로 구분된 어휘 사용의 구체적인 내용을 연구하는 것이었습니다. 우리는 언어에서의 젠더 연구의 이론적 기초와 그러한 연구를 맥락화하는 것의 중요성을 분석했습니다. 한국어 어휘는 한국의 젠더 역사와 오늘날까지도 여전히 문화 속에 만연해 있는 젠더 기대를 생생하게 보여줍니다.

그러나 서구 조류의 영향으로 한국 사회는 평등을 추구하고 있다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Bak, S.-Y. (1983). Women's Speech in Korean and English. *Korean Studies*, 7, 61–75.
- Cameron, Deborah. (1997). *Theoretical Debates in Feminist Linguistics: Questions of Sex and Gender*. Sage Publications Ltd. London: Thousand Oaks: New Delhi.
- Cho, S., & Whitman, J. (2020). *Korean : a linguistic introduction*. Cambridge University Press.
- Crawford, Mary. (1995). *Talking Differences on Gender and Language*. Sage Publications. London, Thousand Oaks, New Delhi.
- Crosby, D. M.(2023). *OPPA-NG GAMSAHAMNITA-NG~~~: The Phonetics of Nasal Cuteness in Korean AEGYO*. (Doctoral dissertation).
- Eckert, P. (2018). *Meaning and linguistic variation: The third wave in sociolinguistics*. Cambridge University Press.
- Freeman, Rebecca, and McElhinny, Bonnie. (1996). *Sociolinguistics and Language Teaching*. Cambridge University Press.
- Hall, K., & Bucholtz, M. (1995). *Gender articulated : language and the socially constructed self*. Routledge.
- Han, A. J. (2016). *The aesthetics of cuteness in Korean pop music* [Doctoral dissertation, University of Sussex].
- Han, H. (2006) *Gender Discrimination in the Korean Language*. *The Society for Gender Studies in Japanese*, 6/1.
- Ho-Min Sohn. 1999. *The Korean Language*. (Cambridge Language Surveys). Cambridge: Cambridge University Press.
- Holmes, J. & Meyerhoff, M. (2003) *The Handbook of Language and Gender*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd
- Hyun, Theresa. (2004). *Writing Women in Korea: Translation and Feminism in the Colonial Period*. Honolulu: University of Hawaii Press.
- Jeong, S., & Yu, S. H. (2021). Identity construction through gendered terms of addresses in Korean. *Proceedings of the Linguistic Society of America*.

- Kim, J.-Y. (2012) Intimacy and Gender in Expressing Gratitude in L2. *The Sociolinguistic Journal of Korea*, 20/2, 115–147.
- Koo, John H. (1993). Sex Discrimination and Verb Endings in Korean: The Case amongst Korean Speakers in Peoples' Republic of China. *Korean Language Education*.
- Lakoff, Robin, T. (1975). *Language and Women's Place*. Harper Row Publishers, Inc. New York.
- Lakoff, Robin, T. (1990). *Talking Power: Politics of Language*. A Division of Harper Collins Publishers.
- McElhinny, Bonnie. (1995). *Challenging hegemonic masculinities*. London.
- Moon, K (2013). *Phrase final position as a site of social meaning: Phonetic variation among young Seoul women* [Unpublished master's thesis]. Stanford University.
- Nobuyuki Honna. (2011) *English as a multicultural language in Asian contexts: Issues and ideas*. Tokyo: Kurosio Publishers, 2008.
- Park, H. A. (2005). *Nasalance score characteristics: cross-dialect*. [Master's Dissertation, Yonsei University].
- Park, J. S. Y. (2009). *The local construction of a global language: Ideologies of English in South Korea*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Shin, J. (2003). Politeness and Discourse Strategies by Korean Women in Non-Traditional Authority Positions. *Acta Koreana* 6(2), 25-54
- Simon, Sherry. (1996). *Gender in Translation*. London: Routledge.
- 강소영. (2013) *언어와 여성* (이화다문화총서 4: 언어)(양장본 Hardcover). (2013).
- 구, 현. (2009). *대화 의 기법: 이론 과 실제*. 경진.
- 김은하 (2023) "여자는 이래서 안돼" "애교 좀 부려봐"... 직장 내 성차별 여전 Retrieved from <https://www.asiae.co.kr/article/2023091012413571741>
- 민현식. (1995). *국어의 여성어 연구*. 아시아여성연구, 34, 7-64.
- 장태진(1969), *현대 여성어 연구, 아세아 여성연구, 숙명여대*, 51~76.